

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, RUGPIOTIS — AUGUST 21, 1984

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

EINA 75-TUOSIUS METUS — DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Nr. 165

LKB Kronika Nr. 62

Protestai nesiliauja

(Tęsinys)

Gavęs atleidimą nuo įžadų, Misūnas 1934 metų vasarą apledo vienuolyną su visai sveikomis akimis ir, kaip teko konsultuotis geriausia liudininkė žmona Sofija Misiūnienė (per sekančius 21 metus, t. y. iki 1955 metų Juozas Misūnas turėjo sveikas akis). Taigi Misūnas nebuvo nukriaustas: pas jėzuitus jis gyveno 8 metus, iš jų 7 mokėsi, vienerius metus dirbo. Atvyko baigęs 4 klases, čia baigė gimnaziją. Pagražuvyje ir Mielėsteinėje pastudijavo lotynų ir vokiečių kalbas ir toliau netrukus galėjo mokytis gimnazijoje, dėstydamas lotynų, vokiečių ir prancūzų kalbas.

Nenukriaustas buvo ir Juozas Stankaitis: atvyko jis pas jėzuitus 1934 m. pabaigoje baigęs vos dvi klases, vienuolynė baigė gimnaziją ir du filosofijos kursus. 1944 m. išstojęs, tu pat metų rudenį jis jau buvo paskirtas Šiluvos progimnazijos direktorium. Apleisdamas Pagražuvio vienuolyną, birželio pradžioje Stankaitis su asaromis akyse dėkojo: „Aš visada būsiu vienuolynui dėkingas, nes visa aš pasiekiau tik Jėzaus Draugijos dėka. Vėliau iš Šiluvos man rašė, džiaugdamasis, jog mokytojų konferencijoje jis irgi skaitęs paskaitą, ir kad jo ta paskaita pripažinta geriausia, nes naudojėsi veikalais, kuriuos aš jam tada buvau paskolinęs.“

5. Toliau Jauniškis rašo: „Juokinga girdėti, kaip veidmainiškai užsienio stotys stengiasi paneigti tiesą. Antai

mūsų spaudoje daug buvo rašyta apie jėzuitų vado Lietuvoje J. Kipo „ganytojišką“ veiklą. Visuose atsiminimuose ir pasakojimuose nepaneigiamai demaskuojamas šis fašistinis karininkas — žvalgybininkas.“

Tai irgi visiškai netiesa. Prašau pasakyti, kieno tie „atsiminimai ir pasakojimai“ demaskuoja Kipą kaip fašistinį karininką — žvalgybininką?

Kiekvienas absurdas Jauniškiui geras, jei tik juo galima apjuodinti sau nepatinkamus žmones. Bet čia ir vaikai aišku, kad žmogus, neįsijęs karo mokslo ir dargi netarnavęs kariuomenėje, negali būti karininku. O Kipas, būdamas 18 metų, baigė gimnaziją ir tuo jau stojo ne į karo mokyklą, bet į vienuolyną. Būdamas vienuoliu, jis negalėjo eiti karo mokslo, nes tai draudžia Bažnyčios įstatymai. Pirmojo pasaulinio karo metu buvo mobilizuoti ir jaunesni dvasininkai: kunigai paskirti karių kapelionais, o klierikai ir vienuoliai — broliais sanitarais karo lauko ligoninėse. Kad Kipas buvo tik kapelionas, o ne karinio dalinio vadas, tai pripažįsta ir Vilniaus ateistinio muziejaus rengėjai. Ten po Kipo nuotrauka parašyta: „Jonas Kipas... pirmojo pasaulinio karo metu buvo kapelionu.“ Tai gal tie muziejaus rengėjai taip pat buvo „naivūs veidmainiai“? Tikriausiai ne, bet tas naivus veidmainio titulas greičiau tinka pačiam Br. Jauniškiui.

(Bus daugiau)

Ar respublikonai prarado moteris?

Dallas. — Respublikonų partijos konvencijoje didesnių ginčų nelaukiama. Ginčų dėl nominavimo nebus, visos partijos srovės pritaria prezidento Reagano perrinkimui. Daugiau ginčų tarp konservatorių ir liberalų sukėlė vyriausybės ekonominė politika, mokesčių klausimas ir su juo susijęs biudžeto deficito problema. Partijos platformą redagavo 106 asmenų komitetas, tačiau daugumą jame sudarė partijos konservatorių atstovai. Kairiesiems respublikonams toną davė Connecticuto valstijos sen. Lowell Weicker ir Atstovų Rūmų narė Julie Belaga. Jiems nepatinka, kad partija griežtai pasisakė prieš abortus. Platformoje net rekomenduojama žiūrėti, kad, skiriant teisėjus, jie būtų parenkami iš asmenų, kurie gerbia tradicines šeimų vertybes ir nekalto gyvybės šventumą.

Ironiška, kad Amerikos istorijoje respublikonų partija buvo žinoma kaip „moterų partija“. Partija dar 1872 m. buvo pirmą politinę organizaciją, viešai iškelusi moterų potencialą politiniame gyvenime. Moteris pirmą politinę kalbą pasakė 1876 m. respublikonų partijos konvencijoje. Respublikonų konvencija 1892 m. buvo pirmą išleidusi moteris kaip atsargines delegates. Pagaliau respublikonai pirmieji pradėjo 1920 m. rinkti moteris į partijos vadovybę, į nacionalinį komitetą. Mūsų laikais prezidentas

Geraldas Fordas 1976 m. buvo pirmas kandidatas, rimtai svarstęs pasirinkti viceprezidentiniu kandidatu moterį, — ambasadorę Anne Armstrong. Respublikonų partija nuo pat pradžių buvo laikoma feministų partija. Ji pirma suplanavo ir pasiūlė lygių teisių įstatymą ir konstitucijos papildymą dar 1923 m. Dabar didžiosios Amerikos moterų organizacijos nuo respublikonų atskilo, nors veikia ir partijos dabartinės linijos rėmėjų sąjunga, vadovaujama pagarsėjusios kalbėtojos Phyllis Schlafly.

Dallas konvencijoje moterų sudarys apie 40 nuoš. delegatų, daugiausia dešiniojo sparno šalininkų. Jos griežtai nusistatė prieš „asmeninį pasirinkimą daryti abortus“, ko siekia demokratų moterų grupuotės ir skelbia įsitikinimą, kad Amerikos moteris jau dabar yra laisvos ir lygios su vyrais be jokių specialių konstitucijos keitimų.

— Prezidentas Reaganas pareiškė, kad jis prašys Kongreso 10 mil. dol. paramos Lenkijos žemdirbiams. Parama administruotų Lenkijos katalikų Bažnyčia. Jei šis planas duotų naudą, Amerika galėtų savo įnašą padidinti, pareiškė prezidentas.

— Britanijoje iš pareigų atleistas aukštasis gynybos ministras gynybos ministras. Jis keliama byla už valstybinių paslapčių atidengimą.

Prezidentas Reaganas priima Lenkijos sukilimo prieš nacius dalyvio, Varšuvos sukilimo 40 m. sukakties komiteto pirmininko Stefan Korbonskio dovaną. Prezidentas pasakė lenkų vadams, kad Amerika Jaltos sutarties nelaiko Europos

Prezidento Reagano žodis apie Jaltą

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas penktadienį priėmė Amerikos lenkų vadus ir pasakė jiems svarbią kalbą. Priešpiečiuose dalyvavo 125 svečiai, jų tarpe Amerikos Lenkų Susivienijimo ir Amerikos Lenkų kongreso pirmininkas, čikagietis Aloyzjus Majewski, buvęs Illinois kongresmenas Roman Pucinkas, valstybės departamentu patarėjas Edward Derwinski.

Šis priėmimas rišamas su Varšuvos miesto sukilimo prieš nacius 40 metų sukaktimi. Priėmimo dalyvavo to sukilimo dalyvis Stefan Korbonski, kuris padovanojo prezidentui Reaganui Lenkijos tautinės kariuomenės Kryžių. Prezidentas Reaganas apdovanojo Garbės Legiono medaliais tris jau mirusius Lenkijos pogrindžio karo vadus: gen. Stefan Rowecki, gen. Tadeusz Bor-Komorowski ir gen. maj. Leopold Okulicki.

Savo kalboje prezidentas Reaganas pasakė, kad iš istorijos galima pasimokyti, kad mes nepamiršome „Solidarumo“ ir niekad nepamiršime Lenkijos žmonių laisvės, pasakė prezidentas.

Prezidentas pasmerkė sovietų priespaudą Lenkijoje ir kitose pavergtose tautose. Yra tokių, kurie stengiasi užsimerkti prieš sovietų sutartį laisvumui, stengiamiesi tuo būdu išlaikyti detantę, gerindami dialogą tarp Rytų ir Vakarų. Savo nuosirdumui įrodyti jie silpnina jėgas, smerkia tvirtą paramą laisvei ir demokratijai. Jie tačiau nėra tikri taikos, žmogaus laisvės ar prasmingo dialogo draugai, pasakė Reaganas.

Kalbėdamas apie Jaltos sutartį, Reaganas pabrėžė, kad Amerika atmeta tokią Jaltos interpretaciją, kuri sugestionuoja, kad Amerika sutiko su Europos padalinimu į įtakos zonas. Priešingai, mes toje 1945 m. sutartyje matome trijų didžiųjų pažadą atstatyti pilną nepriklausomybę. Pažadą leisti laisvus ir demokratinius rinkimus visoje iš naciu po II Pasaulinio karo išlaisvintose šalyse, pasakė prezidentas. Jis kritikavo Maskvą, kad nesilaikė savo žodžio ir neleido laisvų rinkimų, o lygiai

nesilaikė ir 1975 m. Helsinkyje duotų žmogaus teisių gerbimo pažadų. Prezidentas pasmerkė sovietų priespaudą Lenkijoje ir kitose pavergtose tautose. Nėra priežasties, kodėl mes turėtume atleisti Sovietų Sąjungą ar patys save nuo to pažadų, pareiškė Reaganas. Baltuosiuose Rūmuose susirinkę Amerikos lenkų atstovai sugiedojo prezidentui „Sto Lat“ (Ilgiausių metų!).

Kard. J. Bernardin išvyko į Romą

Varšuva. — Chicagos arkivyskupas kardinolas Bernardin baigė savo pirmąjį vizitą Lenkijoje. Paskutinę dieną jis dalyvavo pamaldose Silezijoje anglų kasyklų ir pramonės mieste Piekary Slaskie, kur susirinko apie 80,000 lenkų. Vietinis vyskupas Herbert Bednorz savo pamokslė ragino Ameriką atšaukti visas Lenkijai pasakelbtas sankcijas. Kardinolas Bernardin pasakė, kad jis šį pagedavimą perdus JAV vyriausybei.

Kardinolas Bernardin savo kalboje pabrėžė valstybės pareigą saugoti žmogaus teises, o ne jas laužyti. Jis pasakė, kad Bažnyčia stipriai remia darbininkų teisę į darbą, į teisingas algas, į teisę organizuoti savo sąjungas.

Kardinolas Bernardinas iš Lenkijos išvyko į Romą, kur pasimatys su popiežium Jonu Paulium II.

Lėktuvai daužė afganų stovyklą

Islamabad. — Pakistano vyriausybė įteikė Afganistanu ambasadai griežtą protestą dėl Pakistano teritorijos puolimo. Afganistanu lėktuvai bombardavo Pakistano teritoriją jau 33-tą kartą. Šeštadienį lėktuvai visą valandą skraidė virš Pakistano, bombos užmušė 18 žmonių, jų tarpe vieną pakistaniečių. Kiti žuvusieji buvo pabėgėliai iš Afganistano. Kitoje pasienio vietovėje Pakistano žemę apšaudė artillerijos sviediniai, žuvusių sovietų kariuomenė.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Rytų Vokietijos komunistų vadas Honeckeris penktadienį paskelbė pareiškimą apie santykius su Vakarų Vokietija. Jis pastebėjo, kad Vakaruose dar yra „ultrapatriotų, kurie toliau pučia ir aprūdijusias revanšizmo dūdas“. Jis tačiau nekritikavo Bonos vyriausybės, ką daro Maskva. Honeckeris neminėjo savo planuojamas keliones į Vakarų Vokietiją, nors pasisakė už konstruktyvų dialogą su Bonos vyriausybe.

— Pakistano pasienio muitininkai sučiupo du vyrus, kurie atsivežė iš Irano lagaminus su brangenybėmis. Tarp jų buvo keli didžiuliai „kaip žmogaus akis“ deimantai. Spėjama, kad šie turiai buvo šacho šeimos nuosavybė. Keliautojai Pakistane sumiti, brangenybės konfiskuotos.

— Panamoje įvyko Contadoros valstybių užsienio reikalų viceministerių posėdis. Ieškoma plano, kuris užtikrintų taiką Centrinėje Amerikoje. Siūloma sumažinti ginklų lenktynes, įsteigti tarptautines sienų priežiūros komisijas.

— Prezidentas Reaganas pasakė kalbą Missouri valstijos ūkininkų festivalyje. Jis dėl ūkininkų ekonominių sunkumų kaltino prezidentą Carterį ir jo ekonominę politiką. Prisidėjo ir jo paskelbtas draudimas parduoti sovietams javus, pasakė prezidentas.

— Egiptas susitarė su Prancūzija ir greit pradės Egipte gaminti prancūzų kovos lėktuvus „Mirage 2000“. Egiptas jau gamina prancūzų helikopterus ir lėktuvų raketas.

Stebėtojai Pakistane mano, kad šie puolimai iš Afganistanu yra įspėjimas Pakistanu vyriausybei neremti afganų laisvės kovotojų. Pakistanu Afganistanu pasienis yra 1,500 mylių ilgumo, gan neaiškiai atžymėtas. Iš Afganistanu pabėgusių žmonių skaičius Pakistanu siekia 3 milijonus. Partizanai dažnai pereina Pakistanu sieną. Vis dažniau sieną pažeidžia ir juos persekiojanti sovietų kariuomenė.

Respublikonų partijos konvencija

Dallas. — Šis Texas miestas, išaugęs iki septinto didžiausio JAV didmiesčio iš nesvarbaus, karščių ir sausų kankinamo miestelio, darė viską, kad respublikonų konvencija praeitų darniai ir įdomiai. Miestas skaudžiai pergyveno psichologinę traumą po 1963 metų atentato prieš prezidentą Kennedį. Miesto garbei nedaug padėjo ir televizijos serijinė programa „Dallas“, kuri populiarė ne tik Amerikoje, bet ir kituose pasaulio kraštuose.

Vakar prasidėjo respublikonų partijos konvencija ir su ja surišti balia, kokteilių valandėlės, kurių būsią 75-kios. Pasirodys treniruotas dramblys, kurio treneris ir savininkas gaus po 1,200 dol. už valandą. Dalyvaus modernus robotas „Max“, kainavęs 40,000 dol. Bus paleista 300,000 balionų. Vienas galvijų augintojas kasdien suvaidins galvijų varymo per prienias dramą. Miesto vadovybė uždraudė įvairioms protesto grupėms statyti palapines miesto parkuose. Jiems paskirtas išdžiūvusios Trinity upės dugnas. Čia miesto vadai net išnaikino vabzdžius ir iškasinėjo augalus, kaip nuodingieji vijokliai, kad įvairių protesto grupių dalyviai, suvažiuavę iš įvairių miestų, nenukentėtų, susidūrę su Texas gamtos sąlygomis. Šimtai triukšmingų demonstrantų suvažiavo į Dallas dar prieš respublikonų partijos delegatų. Jau praeitų šeštadienį apie 1,500 susirinko prie Kennedžio pamink-

Sovietų žaidynėse

Maskva. — Sovietų spauda skelbia pasaulio sporto rekordus, kurie buvo sumušti sovietų sporto varžybose „Draugystė-84“. Sakoma, kad čia dalyvauja sportininkai iš 47 šalių. Čekoslovakijoje baigėsi moterų lengvosios atletikos žaidynės. Rytų Europos sportininkės būtų laimėjusios 12 aukso medalių, jei būtų dalyvavusios Los Angeles Olimpinuose žaidimuose. Maskvoje sakoma, kad šių žaidynių 7 laimėtojai būtų laimėję medalius Los Angeles žaidynėse.

Maskvoje maratono bėgime dalyvavo ir keturi amerikiečiai, niekur nepasizymėję Amerikoje. Maskvos varžybos tęsis iki rugpičio 30 d. Jų uždavinys: paguosti Rytų bloko sportininkus, nedalyvavusius dėl sovietų boikoto Los Angeles žaidynėse. Kremlius tikisi, kad Maskvoje bus įrodyta, kokios menkos buvo Los Angeles žaidynės be „socialistinių“ sportininkų. Maskvoje geriausiai pasirodė Rytų Vokietijos plaukikės, tačiau kai kurių rezultatai aiškiai rodo, kad Los Angeles jos nebūtų gavusios medalių.

— Indijoje per keturias riaušių dienas po Andhra Pradesh provincijos premjero pašalinimo žuvo 25 žmonės ir apie 300 sužeistų. Minia puolė geležinkelio stotis, valdžios istaigas, miestų autobusus. Sekmdienį demonstracija prieš Indijos vyriausybę įvyko net New Yorke, kur žygiavo 500 sikhų, vadindami premjerą Gandhi „blogesne už Hitlerį“.

lo ir išklaušė visokių demonstracijų mėgėjo dr. Benjamin Spocko kalbos.

Respublikonų konvencija oficialiai buvo atidaryta vakar 10 val. ryto. Televizijos stotys konvencijos eigą rodyti pradeda 8 val. vakare. Svarbiausias suvažiavimo dalyvis — prezidentas Reaganas — atvyksta į konvenciją trečia dienį prieš savo nominavimą. Ketvirtadienį jis ir jo partneris viceprezidentas Bush pasakys kalbas ir priims nominavimą.

Šių metų lapkričio 6 d. Amerika rinks savo 50-tąjį prezidentą. Įdomu, kad respublikonų partija prezidento rinkimus yra laimėjusi 19 kartų, o demokratai — 13 kartų. Visi opinijos tyrinėtojai skelbia, kad iki šiol prezidentas Reaganas „laimi“ rinkimus. Prieš partijos konvencijos šalį stovi nemaža iškaba, kurioje parašyta, kad, Reaganui vadovaujant Amerika tapo „išdidėsenė, stipresnė ir geresnė“.

Kai kurie reporteriai kritikuoja Dallas miesto apsaugos priemonės. Viešbutis, kuriame apsisistos prezidentas Reaganas, jau savo architektūra panašus į kalėjimą. Miestas konvencijos šalį apvertė aukšta metaline tvora, kuri kainavo 70,000 dol. Tvorą neperleis prie salės šimtų Reagano vyriausybės priešininkų. Policijos vadas viešai kelis kartus kalbėjo, kad jo vyrai elgsis „kantriai, tolerantiškai ir mandagiai“, tačiau patys Dallas gyventojai sako, kad miesto policija tomis savybėmis niekad nepasizymėjo.

Atidarė konvenciją

Dallas. — Vakar respublikonų partijos nacionalinio komiteto pirmininkas Frank Fahrnkopf iš Nevados atidarė partijos suvažiavimą. Daug darbo turėjo mandatų komisija ir jos pirmininkė Priscilla Rakestraw iš Delavario. Jai teko nuspręsti, kas gali dalyvauti konvencijoje ir kas — ne. Darbotvarkės komiteto pirmininkas yra Iowos gubernatorius Terry Branstad, kuriam irgi nemažai darbo. Atsiranda siūlymų papildyti jau ankščiau suplanuotą darbotvarkę, duoti daugiau laiko kai kuriems kalbėtojams.

Illinois 93 žmonių delegacija atvyko į Dallas jau sekmdienį. Delegacija vadovauja gubernatorius Thompson. Tarp Reagano kandidatūrą remiančių delegatų, kurie sudaro aiškia daugumą, yra veikli respublikonė Susan Catania, atstovaujanti pietiniam Chicago rajonui, kur 90 nuoš. gyventojų yra juodi. Ji pareiškė už Reagano kandidatūrą nebusuosianti.

KALENDORIUS

Rugpičio 21 d.: Pijus X Pop., Basė, Bukontas, Žaibonė.

Rugpičio 22 d.: Marijos Karalienės šv., Marcialis, Antusa, Karijotas, Violeta.

ORAS

Saulė teka 6:04, leidžiasi 7:43.

Saulėta, temperatūra dieną 85 l, naktį 70 l.

Kaip okupantai

DEMORALIZUOJA LIETUVIUS

Pogrindžio spauda iš okupuotosios Lietuvos šiuo metu nėra toks dažnas svečias, kaip prieš keletą metų, bet vis dėlto kartkartėmis ji mus aplanko. Turime prieš akis porą LKB Kronikos numerių, „Aušra“ (nr. 37,39), savilaidos būdu išleistas ir Lietuvos platinamas Balio Gajausko, kun. Sigito Tamkevičiaus, Juozo Bačio laiškų bei rašinių. Su kai kuriomis jų mintimis susipažinkime.

Nors kai kurie Vakarų kraštuose gyvenantieji mūsiškiai sovietologai į rusinimo problemą žiūri optimistiškai, tačiau Lietuva rusinama iš viršaus (Maskvos) ir šioje srityje kai ko pasiekia. Šia proga „Aušra“ (nr. 37) rašo: „Vis daugėja įstaigų, kuriose susirašinėjama vien rusų kalba. Daugelyje Lietuvos įstaigų, ypač Vilniaus krašte, lietuviškai nesikalbėsi — su tavim lietuviškai nekalba. Norėdamas sutvarkyti reikalus, esi priverstas griebtis rusų kalbos. Jau apsispratom, kad traukiniuose Lietuvoje aiškina keleiviams tik rusiškai. Iš vidurinių mokyklų, technikumų išleidžiami absolventai, kurių lietuvių kalbos žinios reikia vertinti dvejutu ar dar blogesniu pažymiu. Visos mokslininkų disertacijos, neišskiriančios lituanistinio turinio, turi būti rašomos rusų kalba. Blogiausia, kad palietos pačios gyvenybės lietuvių kalbos šaknis. Nuo 1980 m. priaugantį kartai, vaikams nuo 5 metų, yra peršama rusų kalba. Nuo 1980 m. rusų kalba įvesta pirmoje vidurinėse mokyklose klasėje, taip pat parengiamose klasėse ir darželiuose vaikams nuo 5 metų. Pirmoje klasėje sumąžintas lietuvių kalbos pamokų skaičius, o rusų kalbos pamokos vyksta dvejose grupėse. Vadinasi, rusų kalba yra privileijuota. Jos mokoma su mažesniu mokinių skaičiumi, kad mokiniai geriau dalyką įsisavintų“.

Kitoje „Aušros“ vietoje pažymima, kad „vyriausybė, norėdama suaktyvinti Lietuvos rusinimą, dabar visiems rusų kalbos mokytojams pakėlė atlyginimus 15%“. Rusų kalbos bei literatūros studentams padidintos stipendijos. Vis dėlto atsiranda lietuvių, kurie naudojasi okupantų suteiktomis „privilegijomis“ ir tuo prisideda prie lietuvių rusinimo. Tokius pogrindžio „Aušra“ vadina „Judo grašių vergais“.

Naudodamiesi okupanto teisiem, sovietai Lietuvoje laiko nemaža kariuomenės. Nurodomi faktai, kad rusų kareiviai blogai elgiasi su vietos gyventojais, neretais atvejais išprievartaujamoms moterims bei merginoms.

Bet yra dar didesni pavojai: „Panaudodami Lietuvą kaip karinį placdarmą, prismaigstydami ją įvairiausiomis raketomis, rusų generolai sudaro didžiulį pavojų Lietuvai — karo atveju mūsų kraštus bus vienas iš pirmųjų taikinys, viena iš pirmųjų karų aukų. Be to, dėl branduolinių bombų Lietuvoje jau dabar sudarytas mums didelis pavojus: radiacija kai kuriuose Lietuvos rajonuose yra tokia didelė, kad atvykę užsieniečiai, pamatavę savo turimas prietaisais, atsako vykti į tuos rajonus. Ypač didelė radiacija Šiauliuose. Čia daug kūdikių gimsta nenormalūs“.

1978 m. Lietuvos pogrindyje buvo išleista masinėle parašyta Lietuvos istorija „Dvidešimt metų“, parašyta Tomo Žemaičio (slapyvardis). Tikslas — okupantams klajokant Lietuvos istoriją ir nekinant nepriklausomos Lietuvos

gyvenimą bei pasiektus laimėjimus, pateikti tikrus faktus ir parodyti, kokia iš tiesų buvo nepriklausoma Lietuva. Dabar pogrindžio „Aušra“ per kelius numerius tęsiniais spausdina šį istorijos vadovėlį jau papildytą — „Keturiadesimt metų“. Dvidešimties metų priedas — okupacijų metais. Palyginama plačiai ir tiksliai aprašomas vokiškų nacių okupacijos (1941 — 1944 m.) laikotarpis, Lietuvos laikinosios vyriausybės sudarymą ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimą įskaitant. Kiek ilgiau sustojama prie pogrindžio veiklos, Vliko atsiradimo istorijos.

Stai kai kurios ištraukos: „Žydų Lietuvoje išžudyta daugiau kaip 100,000, o gal net 170,000. Bet naciai naikino taip pat čigonus, lenkus ir lietuvius. Politinius veiksmus vokiečiai darė atvirai, pvz., tiesiog Hitlerio vardu (bolševikai sovietizaciją, inkorporaciją stengėsi pridengti vietos gyventojų, liaudies vardu). Tačiau gyventojų ekstremaciją ir vokiečiai stengėsi pridengti svetimu — vietos gyventojų vardu. Žydus vokiečiai stengėsi naikinti lietuvių vardu ir lietuvių rankomis. Buvo manyta visą naikinimo akciją praveisti tuojau, užėjus jų kariuomenei, bet tai nepasisekė. SS brigados vadas F. Stalecker primomis karo dienomis gestapai skyrė uždavinį likviduoti žydus. 1941.X.13, jau išsikėlus iš Kauno į Rygą, jis informavo savo vyriausybę: „Mes nurodėme gestapai neįimti iš karo per griežtą priemonių prieš žydus, kad nesukeltų per didelio nepasitenkinimo ne tik vietinių gyventojų, bet ir vokiečių tarpe. Mūsų tikslas parodyti pasauliui, kad vietiniai gyventojai emėsi iniciatyvos žydus persekioti. Tačiau nėra taip lengva suorganizuoti iš vietos gyventojų prieš žydus akciją“.

„Laikinioji vyriausybė protestavo prieš žydų naikinimą, dėlse prisidėti prie jų vymo ir getus... Į naikinimo operacijas vokiečiai stengėsi įtraukti lietuvius, nukentėjusius nuo bolševikų. Buvo atsitikimų, kad vokiečiai naikino žydus, apsirėngę lietuvių kari uniformomis ir tokiais naikinimo vaizdus filmavo. Kai kur stengėsi įtraukti viešąją policiją ir naikinimo darbą. Vilniuje batalijono kariai atsakė šaudyti žydus, už tai patys buvo sušaudyti. Žydų istorikas A. Zeiger stebisi, kad vokiečiai nelengvai surado talkininkų tarp lietuvių žydų eksterminacijai. Žydų pogromai, kaip Lenkijoje ar kitur, Lietuvoje nebuvo žinomi. Laikinioji vyriausybė buvo visai bejęgė ir griežiausiai atsirbojo nuo vokiečių akcijos“.

Juozas Bočys (slapyvardis?) savo savilaidos būdu išleistaime laiške sprendžia katalikybės ir inteligentijos šiuolaikinėje Lietuvoje problemas. Ilgiau sustoja prie labai atsakingo, sudėtingo ir pavojingo mokytojų darbo. Apgailestauja, kad Lietuvoje nuolat didėja girtavimas, kuris, be ko kita, esąs ir šeimų suirimo priežastis. Išskaičiavęs girtavimo priežastis, jų skaičių sumini tokią: „Kaimo girtavimo priežastis yra ir ta, kad čia parduotuvėse visada yra stiprių alkoholinių gėrimų (degtinės ir prasto, alkoholinuoto vyno). Rajonams reikia vykdyti alkoholio pardavimo planą, kurio neįvykdžius, sutrinka finansai — nėra iš ko mokėti atlyginimų. Būna atveju, kad kaimo žmonės yra net skatinami pirkti ir gerti alkoholinius gėrimus“.

7

Lietuvių auditorijos svečių kambary šalia baro rinkdavosi lietuvių šachmatininkai. Su kitais prie šachmatų lentos ir alaus stiklo čia nemažai laiko praleidavo matematikas, profesorius Viktoras Biržiška, jauniausias iš trijų brolių profesorių Biržiškų, berods, aukso medaliu Petrapilyje baigęs matematiką. Įdomus, draugiškas ir socialus tai buvo žmogus, su visais mėgdavęs pakalbėti. Dažnai šachmatais jis žaidavo su Albinu Morkum.

Atsimenu, kai vieną kartą į L. auditoriją atėjom su redaktorium kun. B. Jis buvo civiliai apsirėngęs. Kai pamatė čia pat sėdintį prof. Viktorą Biržišką, tyliai į dėlą įspaudė ar ne 50 dolerių. Anais laikais tai buvo savaitės alga. Kunigas profesorius šibžtelėjo, kad dalį tų pinigų pasi laikytų sau, o kitą dalį nusistų broliui prof. Mykolui. Prof. Viktoras kiek suglumo tokią stambiają auką gavęs, tačiau priėmė. Tai buvo katalikų kunigo auksa socialdemokratiškų pažiūrų profesoriams Biržiškoms anais laikais, kai apie II Vatikano susirinkimą nebuvo net kalbama.

Tas įvykis man įstrigo atmintin. Kai kuone porai dešimtmečių pralinkus kun. B. mirė prie altoriaus, širdies priepuolio ištiktas jam baigiant atnašauti Mišias, ne kartą ir pagalvoju, kad tokia graži mirtis buvo Dievo dovana už kunigo B. socialumą ir aukas šaipai, kurias jis dalijo tyliai, be jokios reklamos.

Į PLB VALDYBOS VEIKLĄ ŽVELGIANT

Administracija ir lėšos po metų

BRONIUS NAINYS

Nors dabar susizinojimo priemonės yra nepaprastai išstobulėjusios ir įvairios skaičiavimo mašinos (kompiuteriai) painius uždavinius sprendžia sekundėmis, tačiau nuo popierizmo šis modernus pasaulis atsikratyti dar vis nepajėgia. Todėl kalnai popieriaus vartosi ir PLB būstinėje, skandindami juose ir PLB valdybos reikalų vedėją Danutę Korzonienę, ir Lituanistikos katedros reikalus tvarkančią Nijolę Balzarienę. Kartu su PLB valdybos apimtimi ir darbų našta labai išsiplėtė susirašinėjimas ir padaugėjo raštinės darbas. Todėl ir prireikė būstinės, be kurio jau būtų nebegalima išsiversti. Ji yra prisiglaudusi Chicago's Jaunimo centro erdviame kambaryje.

PLB pirmininko, jo pavaduotojo bei kitų narių raštai, specialūs projektai, tvarkomos tų raštų bylos. Čia nuolat skamba telefonas, kuriuo vieni ieško savo „šaknų“, kiti domisi lietuvių kultūrinėmis įstaigomis, lietuviškais renginiais, restoranais, teiraujasi net ir kugelio recepto. Darbo — tik suspėk prakitvarkančią Nijolę Balzarienę. Per mėnesį ateina vidutiniškai 350 - 400 „gabalų“ pašto. Pvz. šiais metais sausio mėn. buvo gauti net 537 „gabalai“. Reikia jį atidaryti, peržiūrėti, užregistruoti, perduoti tam pareigūniui, kuriam jis priklauso, kai kam atsakyti arba padėti į bylas. Visiškai panašus darbas

reikia. O lėšomis PLB valdyba yra labiausiai nukriausta „valdžia“ iš visų „didžiųjų“. Visi iš jos pinigų tik prašo, bet niekas nenori duoti. Praėjusiais metais prieš Kalėdas Stasio Jokubausko sudaryta komisija švenčių progą išsiuntinėjo apie 8,000 sveikinimų lietuviams, prašydama nors kuklia auksa prisiminti PLB valdybą. Ji buvo prisiminta tik 800 asmenų ir tik maždaug devynias tūkstančiais dolerių. „Ačiū, labai ačiū ir už tiek“ — sako Jokubauskas — „bet kad kiekvienas paprašytas bent po dešimkę atsiųstų, tada Birutei Jasaitienei gal nereikėtų bėgioti pas kaimynus ir melsti po doleriuką Pietų Amerikos lietuviukui pasiūsti į Vasario 16 gimnaziją...“ Aplamai PLB valdybos išdas tai tik vegetuoja. Labai kuklus likutis tesudarė iš Pasaulio lietuvių dienų, kraštų Bendruomenės kol kas dar vis delsia vykdyti PLB seimo nutarimą ir PLB valdybai skirti 30% aukų, surinktų Vasario 16 proga. Tiesa, jos PLB valdybą paremia, bet kol kas dar labai kukliai. Izdo atsakomybę labai tvarkingai veda telytus, bet kruopštus pareigūnas Vytautas Budronis.

PLB valdybos posėdyje. Iš kairės: Gintaras Grušas, Milda Lenkauskienė ir Danutė Korzonienė.

Abi šios pareigūnės raštinėje trūsiasi keturias dienas per savaitę nuo 9 val. ryto iki 2 val. po pietų. Tačiau viso darbo atlikti nesukuba. Didelę dalį jo tenka atlikti dar ir vakarais namuose. Į PLB būstinę ateina visi iševiję spausdinami laikraščiai, žurnalai, daug biuletenių lietuvių ir anglų kalbomis, daug lietuvių ir amerikiečių telefonais ir laiškais prašo įvairios informacijos, nuolatinis susirašinėjimas vyksta su 19 kraštų Lietuvių bendruomenėmis, čia tvarkoma PLB skaitytųjų kortelė, LB kraštų valdybų, apylinkių bei apygardų valdybų ir kitų organizacijų sąrašai, pakvituojami solidarumo įnašai, aukos, ruošiami aukotojų sąrašai, kas pora mėnesių kraštų bendruomenės paruošiami bendrališkiečiai, kurie siunčiami ir spaudai. Masinėle perrašomi

atliekamas ir Lituanistikos katedros reikalų tvarkytojos Nijolės Balzarienės, tik ji daugiau reikalų turi su pinigais, nes tvarko aukotojų sąrašus, jų atsiųstus čekius, skelbia aukotojų spaudoje, atsakinėja į laiškus arba į pasiteiravimus telefonu, tvarko kortelę „Kvapo“ pristigusi, kartais ir Danutę Korzonienę pasiprašo pafagalbos. Taigi ir būstinės darbas šiuo metu yra nemenkas. Ačiū tik, kad jį dirba kruopščios ir labai tvarkingos pareigūnės ir taip daug rūpestių nūma nuo PLB valdybos narių pečių.

Kukliausias iš visų PLB valdybos narių, tikinų jus, yra finansų vicepirmininkas Stasys Jokubauskas, kurio atsakomybė yra parūpinti PLB valdybai lėšas. Tačiau niekas jam nepasako, kaip jas gauti. Pasako tik, kiek jų

Tačiau ne vien gražūs įvykiai prisimena iš Lietuvių auditorijos žydėjimo laikų. Ten retkarčiais pasimašydavo ir kitoks elementas.

Kartą pavasarį į Lietuvių auditoriją nuėjom tryse: aš, Dalia ir Algimantas Mackus, tą šeštadienio pavakarę mus aplankęs Bridgeporte. L. auditorijoje turėjo įvykti kažkoks mažesnio masto renginys. Kai lipom laiptais į antrą aukštą, po kojomis, kur buvę nebuvo, pasipainiojo būrelis jaunų, tamsiaplaukių vaikūnų, atrodė ispaniškos ar itališkos kilmės. Nekreipėm į juos dėmesio, lipom laiptais aukštyn. Tačiau staiga jie griebė už švarko Algimantą ir emė jį purtyti. Algimanto veidas paraudo, per nugarą išilgai plyšo jo švarkas, tačiau iš visų jėgų stengėsi nepasiduoti netikėtoms užpuolikams savuose Lietuvių auditorijos rūmuose. Aš pasijutau kuone bejęgis stoti Algimanto ginti. Ko gero vaikėzai dar pelius ištraukė. Staiga šovė mintis: kai įėjom, matėm, kad apačioje prie baro sėdėjo žinomas imtynininkas, stiprus Juozas Vinča. Reikėjo tik garsiai šuktelėti: „Juozai, mūsų draugą užpuolė!“ Pamatę ateinantį plačiapečių Juozą Vinčą, užpuolikai akimirkoje dingo. Tuo tarp Algimantas Mackus, nieko gyvenime neūpuldinėdaves, negalėjo suprasti, ko tie vaikėzai iš jo norėjo. Buvo dėkingas, kad vietoj pats jį gynęs, susipratu šauktis Juozo Vinčos, vėliau iš Chicago's iškilusio į Bostoną.

Kai 1953 m. balandžio 11 d. vakare vienoje iš tos pačios Lietuvių auditorijos salių vyko mūsų vestuvių puota, Algimantas Mackus su Beniu Babrausku, dr. Kaziu Sruga ir kitais, prie vieno stalo susėdė, smagiai traukė lietuviškas dainas. O aš jiems net pavydėjau, kad šį vakarą esu oficialus asmuo, šalia žmonos apsuptys pamergių ir pabrolių pulko, giminių ir kitų daugiau oficialių svečių, ir kad viengungystės dienos bei bohema jau nebesugrįžtamai nueina praeitin.

PLB valdybos atstovai tariasi apie lėšų telkimą. Iš kairės: Stasys Jokubauskas, Danutė Korzonienė, Birutė Jasaitienė ir Algimantas Gečys.

Nuotr. J. Tamulaitis

valdyboje nebėga nė nuo paprasto administracijos darbo. Bet jo galvoje kuriasi didesni planai ir svaresni darbai. Jam rūpi paruošti pasaulio lietuvių žinyną, adresyną, „padėti“ juos į kompiuterį, kad minučių laikotarpiu būtų galima iš jo „išsiimti“ reikiamo asmens, organizacijos, laikraščio, žurnalo ar kitą norimą adresą.

Šiuo metu dr. Tomas Reimekis rūpinasi surinkti duomenis, pasikviesti didelę intelektualų — profesionalų talką ir per dvejus metus angliskai išleisti akademišką leidinį „Lietuva Vokietijos okupacijoje 1941 - 1945“. Toks leidinys būtų labai naudingas gintis nuo OSI - KGB sandėrio persekioti nekaltus lietuvius. Bet tam darbai nėra lėšų. Iš Lietuvių fondo buvo paprašyta 18,000 dol., o teigiamas tik 1,000. Kaip išleisti tokį leidinį su tiek pinigų?

Be šių darbų, dr. Tomui Reimeikiui tenka dalis ir atstovaujamojo — reprezentavimo pareigų: tartis, lankytis, susirašinėti su daugeliu įvairių organizacijų vadų, lietuvių ir nelietuvių. Kelis kartus jau jam teko tartis su Lietuvos diplomatijos pareigūnais ir kitų veiksmų pavojais.

Pirmininko Vytauto Kamanto didysis rūpestis yra Lituanistikos katedros steigimo užbaigimas, teisingiau — sutelkimas jai lėšų 300,000 dol. jau sutelkta, dar tiek pat reikia. Pirmininkas pasiryžęs juos gauti. Ypač stipri Jono Kavaliūno talka tokias viltis palaiko. Į tą darbą jungiasi ir pavaduotojas dr. Tomas Reimekis, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių vadovai. Tikėkim, kad pasibaigs gerai. Be šio rūpestio, pirmininkui dar yra ir kitų reikalų, kurie dažnai ima daug laiko, bet tokio apčiuopiamo rezultato

neduoda. Čia jam reikia važinėti į Kanadą ir tartis su jos LB vadovais apie įvairius reikalus, palaikyti ryšį su Lietuvos diplomatinė taryba, aplankyti ir pasitarti su jos pareigūnais, palaikyti ryšį su kitomis lietuvių organizacijomis, tartis su jų vadovais, vyksti į Baltuosius rūmus ir dalyvauti Pavergtų tautų savaitės paskelbimo ceremonijose, vyksti į Europos lietuvių studijų savaitę ir kalbėti Bendruomenės dienos metu. Ta pačia proga aplankyti Šveicarijos LB pirmininką, tartis su kitų kraštų pirmininkais. Šiais metais jam teks skristi dar ir į Australiją lietuvių dienas Canberroje. Taip pat reikia dalyvauti ir JAV LB bei Kanados LB tarybų sesijose. Sudaryti komisiją ir kartu su ja planuoti pasitarimus su Vliku. Telefonais bei pasitarimais koordinuoti ir PLB valdybos narių veiklą.

Taigi, kaip matyti, PLB valdyba turi ir atlieka daug darbų, stambesnių ir smulkesnių, kurių rašiniai neišpasakosi, nors ir dar kita tiek jų prirašytum. Dirba pačios jos valdybos nariai, padeda ir talkininkai. Ypač ryškiai JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininko Kazio Laukaičio talka, kuris, gyvendamas Chicago's priemiesty, yra labai paslankus talkininkas, ypač Pasaulio lietuvių reikalams. Daug daugiau darbų atliktų PLB valdyba, jeigu ji turėtų daugiau pinigų. Tačiau jų prasiimančiui nepaprastai sunku. Ar negalėtų jai padėti ir toks Tautos fondas? Juk ten guli net 300,000 dol.

Žmonės vis laukia geresnių laikų, nė nepamanydami, kad pagerinimas turi iš jų pačių ateiti.

Fock

DIENAI RIEDANT VAKAROP

Prabėgusių dienų akimirkos VLADAS RAMOJUS

Lietuvių auditorijos svečių kambary šalia baro rinkdavosi lietuvių šachmatininkai. Su kitais prie šachmatų lentos ir alaus stiklo čia nemažai laiko praleidavo matematikas, profesorius Viktoras Biržiška, jauniausias iš trijų brolių profesorių Biržiškų, berods, aukso medaliu Petrapilyje baigęs matematiką. Įdomus, draugiškas ir socialus tai buvo žmogus, su visais mėgdavęs pakalbėti. Dažnai šachmatais jis žaidavo su Albinu Morkum.

Atsimenu, kai vieną kartą į L. auditoriją atėjom su redaktorium kun. B. Jis buvo civiliai apsirėngęs. Kai pamatė čia pat sėdintį prof. Viktorą Biržišką, tyliai į dėlą įspaudė ar ne 50 dolerių. Anais laikais tai buvo savaitės alga. Kunigas profesorius šibžtelėjo, kad dalį tų pinigų pasi laikytų sau, o kitą dalį nusistų broliui prof. Mykolui. Prof. Viktoras kiek suglumo tokią stambiają auką gavęs, tačiau priėmė. Tai buvo katalikų kunigo auksa socialdemokratiškų pažiūrų profesoriams Biržiškoms anais laikais, kai apie II Vatikano susirinkimą nebuvo net kalbama.

Tas įvykis man įstrigo atmintin. Kai kuone porai dešimtmečių pralinkus kun. B. mirė prie altoriaus, širdies priepuolio ištiktas jam baigiant atnašauti Mišias, ne kartą ir pagalvoju, kad tokia graži mirtis buvo Dievo dovana už kunigo B. socialumą ir aukas šaipai, kurias jis dalijo tyliai, be jokios reklamos.

Lituanicos gatvėje kaimyninis namas į pietų pusę buvo pažymėtas 3237 numeriu. Tai dviaukštis raudonų plytų namas su anglišku rūsiu. Tai namas, istorinis man ta prasme, kad jis mane surišo su Bridgeportu, priartino prie vedųjų ir šeimyninio gyvenimo. To namo savininkė su savo giminaičiais buvo naujoji atėivė, gydytoja Konstancija Štuopienė, mielos širdies aukštaitė, ateitininkė, viena iš medikų korp! „Gajos“ steigėjų Kauno Vytauto Didžiojo universitete.

Su daktare, jos svetingu butu ir aplamai su Bridgeportu mane surišo anas netikėtas susipažinimas su Dalia Cicero lietuvių Sv. Antano parapijos salėje. Dalia kaip tik gyveno pas dr. K. Štuopienę. Kartu su daktare, palaidojusia savo vyrą dar Lietuvos nepriklausomybės metais, gyveno dukra Regina (būsimoji Kazlauskienė) ir sūnus Jurgis, tuo metu lankęs gimnaziją. Reginos sužadėtinis Vitas Kazlauskas tarnavo JAV kariuomenėje Korėjoje, kur vyko karas.

Susipažinęs su Dalia ir ją lankydamas Bridgeporte, suartėjau su dr. K. Štuopiene ir jos svečiais, kurių tuose svetinguose namuose niekad netrūkdavo. Jos namuose užsimezgė pirmoji pažintis su buvusiu Lietuvos topografu Zigmū Bakaičiu ir jo žmona dantų gydytoja Ona Gureckaitė-Bakaitiene. Su Bakaičiais bėgantis gyvenimas taip suartino, kad daugelį metų gyvenom kuone po vienu stogu. Dr. Štuopienės namuose susipažinau su buv. Lietuvos universiteto profesorium Pr. Jucaičiu, aukštos erudicijos žmogumi, su Jule ir dr. Zigmū Smilgais, jau mano generacijos atstovais, nepaįstančiais klasikinės muzikos ir literatūros gerbėjais, ir su kitais įdomiais žmonėmis.

(Bus daugiau)

MŪSŲ DIENOS KALNŲ PAPĖDĖJE

EVELINA MASIOKIENĖ

Saint Joseph, Missouri, mieste mums teko pabūti tikrai elegantiškoje namuose. Žavūs kilimai, užuolaidos, didžiuliai veidrodžiai, gražūs paveikslai, papuošimai, patogūs baldai, didžiuliai vargonai, daugybė laiptų ir durų. Bet svarbiausia — nuosirdūs šeimininkai. Mūsų bičiulis neseniai pergyveno sunkią širdies operaciją. — reikia daug jėgų. Prašėme, kad ir mus pažadintų anksti rytą eiti su juo po tą gražų rajoną vaikščioti. Kai išgirdome jo balsą per namų ryšių sistemos garsiakalbį, negalėjome tikėti, kad jau atėjo rytas! Taip greitai!

Nors ir ne katalikai, mūsų šeimininkai surado mums (ir mums nuvežė) ir katalikų katedrą — „Saint Joseph Cathedral“, senoji miesto viduryje. Tai bent senoviškas pastatas! Ant vieno bokšto matėme, berods, 1864 metus! Turbūt tada buvo pastatytas. Istorija dvelkė iš visų kampų. Žmonės nepaprastai draugiški, visi sveikino mus įeinant, o po šv. Mišių daug kas mums linkėjo „laimingos kelionės“. Lauke labai tvanku ir nemaloniai drėgna, todėl vėsinimas buvo labai aukštai pastatytas, taip sušalau, kad net sunku susikaupti buvo...

Visuomet įdomu, kodėl miestams duotas tam tikras pavadinimas. Ypač Švento Juozapo miestas! Pasirodo, 1826 metais Joseph Robidoux III atsirado tame rajone, vardu Juodųjų Gyvačių kalvos, Missouri indėnų tėvikiuje. Jis labai sumaniai įsteigė prekyvietę toje laukinėje vietovėje, prie pat Missouri upės. Kurį laiką jis buvo vienintelis baltasis žmogus tikrai plačioje apylinkėje.

1843 metų vasarą Švento Juozapo vardas buvo parinktas naujai įsteigtam miestui, nes miesto įsteigėjas (Joseph Robidoux) šventasis buvo šv. Juozapas. Įdomu, kad Frederick W. Smith, to miesto pirmasis pašto viršininkas, suplanavo visą miestą. Iš rytų į vakarus einančias gatves pavadino Robidoux žmonos ir vaikų vardais. Patebėjome įvažiavę, kad gatvių pavadinimai neįprasti, būtent Anglique, Fraaron, Julius, Francis, Sylvania, Felix, Edmond, Charles ir Messanie. Tačiau vieną iš pagrindinių gatvių jis pavadino savo vardu — Frederick Avenue. Vargšai to miesto gyventojai, kaip jie „savotiškai“ taria kai kurių gatvių pavadinimus. Yra nuomonių (gal ir nepagrįstų), kad šio miesto įsteigėjas miręs netikėtai, užspringęs valgydamas austrę. Ne visi su tuo sutinka.

Mūsų bičiuliai visur vežiojo ir rodė miesto įdomybes. Pirmasis garvežys, garu varomas, atvyko į St. Joseph 1859 metais. Tada naudotas ir „Patee House“, prabangus viešbutis turėjęs 140 kambarių svečiams. Čia patilšė žmonės išvykdavo toliau į vakarus jau įsigiję specialius vežimus. O 1860 metais balandžio mėnesį traukinio pasitiktį susirinko daug žmonių — tą dieną maišai su pašto siuntomis buvo užmesti ant laukiančio žirgo ir raitelis išskubėjo pro nedraugiškus plotus į tolimą kraštą, vardu California. Taip prasidėjo garsusis „Pony Express“. Apžiūrėjome arkliedes, — primena senosius laikus. Kiek išgąsdino didžiulę iškimštą stumbrą galva (irgi būta didelio). Balnų rinkinys, — paprasti ir su kišenėmis, užrakinamomis specialiais užraktais, visokios priemonės kalvio darbams, vi-

nių rinkiniai ir t.t. Nusikėlėme į praeitį. Grįždami į dabartį, aplankėme žinomas Stetson skrybėlių dirbtuves ir mudu abu su Masioku nusipirkome po tikrą vakarietišką skrybėlę — abi vienodos, dailiai padarytos, su odiniais papuošimais, ir, aišku, labai plačiais bryliais. Mūsų bičiuliai mums juokais pavadino „lietuviškais kaubojais“. Bet skrybėlės tikrai gražios!

Dar kitoje vietoje kukliame namelyje vėl radome istorijos. Tai garsaus traukinių ir bankų pėliko Jesse James namai. 1882 metais po pusryčių jis nusiėmė savo ginklus ir padėjęs juos ant virtuvės stalo tik trumpam, nes niekad su ginklu nesiskyrė. Užsilo ant kėdės pataisyti kreivai kabančio paveikslą. (Paveikslas dar ir šiandien kabo netiesiai...). Tuo momentu pasinaudoję du jo gaujos nariai už pinigų, broliai Ford, atsirado tarp Jesse James ir jo ginklų. Ir jį nušovė. (Keistu sutapimu, Jesse buvo padovanojęs tą ginklą savo žudikui tik kelias dienas prieš savo mirtį). Sienoje yra palikta skylė, kurią ginklas buvo padaręs, bet jausingi lankytojai vis bandė pasiimti po truputį tos sienos skeveldrų, tai reikėjo tą vietą apdengti ir taip išlaikyti ateičiai.

Miestas turi 23 parkus, gražūs keliai, gatvės — bėgikams ir dviratininkams, viskas po didžiuliais, daugialapiais medžiais. Yra du didesni kalneliai, kažkada buvo indėnų ypatingų apeigų vietos. Matyti ... gana toli, miesto pietinė dalis ir Kansas valstija. Bet mes jau gerokai išleptinti — tik nuo Rocky kalnų matyti toli. Vienu metu St. Joseph miestas parūpindavo keleiviams mėšą kelionėms į tolimuosius vakarus. Tai liudija didelės skerdyklos plotai. Visuomet tai buvo labai svarbus geležinkelių susisiekimo mazgas.

Aplankėm ir miesto apylinkes, ir daug ežerų, ypač didį Smithlake, 27 mylios į pietus nuo St. Joseph. Ten teko ir vaikų vardais. Patebėjome įvažiavę, kad gatvių pavadinimai neįprasti, būtent Anglique, Fraaron, Julius, Francis, Sylvania, Felix, Edmond, Charles ir Messanie. Tačiau vieną iš pagrindinių gatvių jis pavadino savo vardu — Frederick Avenue. Vargšai to miesto gyventojai, kaip jie „savotiškai“ taria kai kurių gatvių pavadinimus. Yra nuomonių (gal ir nepagrįstų), kad šio miesto įsteigėjas miręs netikėtai, užspringęs valgydamas austrę. Ne visi su tuo sutinka.

Mūsų bičiuliai visur vežiojo ir rodė miesto įdomybes. Pirmasis garvežys, garu varomas, atvyko į St. Joseph 1859 metais. Tada naudotas ir „Patee House“, prabangus viešbutis turėjęs 140 kambarių svečiams. Čia patilšė žmonės išvykdavo toliau į vakarus jau įsigiję specialius vežimus. O 1860 metais balandžio mėnesį traukinio pasitiktį susirinko daug žmonių — tą dieną maišai su pašto siuntomis buvo užmesti ant laukiančio žirgo ir raitelis išskubėjo pro nedraugiškus plotus į tolimą kraštą, vardu California. Taip prasidėjo garsusis „Pony Express“. Apžiūrėjome arkliedes, — primena senosius laikus. Kiek išgąsdino didžiulę iškimštą stumbrą galva (irgi būta didelio). Balnų rinkinys, — paprasti ir su kišenėmis, užrakinamomis specialiais užraktais, visokios priemonės kalvio darbams, vi-

nių rinkiniai ir t.t. Nusikėlėme į praeitį. Grįždami į dabartį, aplankėme žinomas Stetson skrybėlių dirbtuves ir mudu abu su Masioku nusipirkome po tikrą vakarietišką skrybėlę — abi vienodos, dailiai padarytos, su odiniais papuošimais, ir, aišku, labai plačiais bryliais. Mūsų bičiuliai mums juokais pavadino „lietuviškais kaubojais“. Bet skrybėlės tikrai gražios!

Dar kitoje vietoje kukliame namelyje vėl radome istorijos. Tai garsaus traukinių ir bankų pėliko Jesse James namai. 1882 metais po pusryčių jis nusiėmė savo ginklus ir padėjęs juos ant virtuvės stalo tik trumpam, nes niekad su ginklu nesiskyrė. Užsilo ant kėdės pataisyti kreivai kabančio paveikslą. (Paveikslas dar ir šiandien kabo netiesiai...). Tuo momentu pasinaudoję du jo gaujos nariai už pinigų, broliai Ford, atsirado tarp Jesse James ir jo ginklų. Ir jį nušovė. (Keistu sutapimu, Jesse buvo padovanojęs tą ginklą savo žudikui tik kelias dienas prieš savo mirtį). Sienoje yra palikta skylė, kurią ginklas buvo padaręs, bet jausingi lankytojai vis bandė pasiimti po truputį tos sienos skeveldrų, tai reikėjo tą vietą apdengti ir taip išlaikyti ateičiai.

palaiškė duris. Net ir Broniui jis patiko!

Po pietų suradę nedidelį parką prie kelio pastebėjome įdomų oranžinį paukščiuką, tokio niekur nebuvome matę. Jis labai susijaudino, matyt, atsiradome per arti jo lizdo.

Pavakare iškaitė, sušilę, išpraktavę, sustojom Columbia Inn, Columbia mieste. Dar vis Missourio valstijoje. Modernus viešbutis, puikiai vėsinamas, čia pat naujas krautuvų pastatas ir tikrai puikus restoranas. Yra čia visa eilė kolegijų ir Universiteto of Missouri. Norėjosi išvažiuoti pasidairyti po šią įdomią vietovę, bet nuovargis ir karštis sumaišė mūsų planus.

Kai vėl atsiradome kelyje, birželio 27 dieną, trečiadienį, jau nebebuvo tų kalvelių ir vingiuotų kelių ar snaudžiančių sodybų. Mūsų „Saulutė“ rodė 12,894 mylias (jau beveik 800 mylių nuo namų, o atrodė, kad kelis tūkstančius jau nuvažiavome...). Didžiuliais keliais (I-70) jau kitas važiavimas. Juokingai atrodo ta reikalaujama 55 mylių į valandą greičio riba. Kartais matome tik ne daug automobilių, kelias labai geras, policininkų niekur nematyti ir niekas pagal taisykles nevažiuoja. Gal mažesniuose keliuose ar gal kur didesnis judėjimas ir tik viengubas kelias — suprantama.

Artėjome prie Saint Louis miesto. Koks skirtumas, palyginus su seniau pravažiutuais miestais. Daugybės gatvių, bažnyčių, pastatų, ligoninių, namų, kinų, valgyklų, ko tik nematome. O ir kelių narpalynės! Vienas eina per viršų pro kitą, o, žiūrėk, apačioje kitai du susipina. To negana, nes statomi nauji, du šalutiniai nujėmimo keliai, kurie nuveda automobilius į kitus šonus. Mano akys įsmeigtos į žemėlapi ir vis dairesis garsiosios St. Louis arkos. Ji gana netikėtai pasirodo mums — ir tikrai įspūdingas vaizdas. Nors daug saulės tuo metu nebuvo, toji žvilgančio plieno kreivė sujungia dangų ir miestą, atrodo nepaprastai didelė (yra 630 pėdų aukštumo). Pastatyta prisiminimui tų visų žmonių, kurie pro čia išvyko į

DAUGIAUSIA APMOKAMAS SOLISTAS

Turbūt jau nėra nė vieno, kuris nebūtų skaitęs ar girdėjęs apie garsiausią pasaulyje lyrinį tenorą Luciano Pavarotį. Ateinančią savaitę jis pradeda 5 koncertų seriją JAV. Pirmasis bus šį pirmadienį ir tai ne kokioje Chicago koncertinėje salėje, bet Poplar Creek muzikos teatre Hoffman Estates vietoje, kuri talpina apie 26 tūkst. žiūrovų. Tai daroma todėl, kad jo koncertuose žmonės nebetepla salėse, bet reikia keliasdešimt tūkstančių talpos. Po šio koncerto jis dainuos New York Madison Square Garden,

talpiančioje 20 tūkst., Dallas Reunion arenoje 17 tūkst. vietų, San Francisco Civic auditorijoje tik 8,100 vietų ir Hollywood Bowl Los Angeles, kur telpa 17 tūkst. žmonių. Kai jis pernai dainavo su Metropolitan opera Central Parke Rigoletto, buvo 300 tūkst. klausytojų. Chicago Lyric opera šį rudenį stato Verdi operą Ernani, kur dainuos Pavaroti. Septynių spektaklių bilietai jau beveik išparduoti.

Didžioji spauda mini ir jo honorarus. Nors tai yra laikoma paslaptimi, tačiau reporteriai tai sužino iš kitų šaltinių, kiek Pavaroti gauna už koncertą. Šių koncertų brangiausieji bilietai yra po 125 dol. Kai pernai Lyric opera ir Ravinijos festivalis rengė jo koncertą Ravinijoje, tai abiem liko pelno po 200 tūkst. dol. Siemot bus didenės minios žmonių. Pavaroti honoraras, kaip žurnalistas rašo, yra 100 tūkst. už koncertą ir tam tikras procentas dar nuo parduoto bilieto. Šį kartą jo programoje bus žinomos arijos ir italų dainos. Jo koncertas New York rugpjūčio 16 d., ketvirtadienį, buvo transliuojamas per televiziją visame krašte. Chicagoje galėsime girdėti ir matyti per 11 kanalų. Gaila, kad nėra daugiau pasauliųjų tokių tenorų, kaip Pavaroti. Daugeliui ir Placido Domingo patinka, galbūt todėl, kad jo balsas daugiau dramatiškesnis.

V. R.

Minutę nusikeliame į Colorado miestus. Ten taip daug erdvės, papuoštos kalnais, daug vietos ir placioms gatvėms, ir namams, ir ligoninėms, ir bažnyčioms. Vis tik tai ta švari erdvė labai žmogų atgaivina. Pasirodo, mūsų nestebimui, nieko nesakydami, mes abu tuo pačiu metu apie tą patį galvojome.

Tą dieną vėl nepertoliauši važiuojame, norėjome truputį atsipūsti. Nakvynėi stajame pietinėje Illinois valstijos dalyje. Chicago atrodė ir netoli, tuo pačiu ir toli. Mount Vernon vietovė nedidelė, o turi valstijos išlaikomą paukščių ūkį ir meno muziejų kuris jau buvo uždarytas mums atvykus. Gal pažymėtina ir skaniai paruošto maisto valgykla, kurioje patarnautojos buvo neapsakomai vikrios ir per trumpą laiką sugebėjo pavalgydinti didelius būrius žmonių.

Nakvynėi stajame pietinėje Illinois valstijos dalyje. Chicago atrodė ir netoli, tuo pačiu ir toli. Mount Vernon vietovė nedidelė, o turi valstijos išlaikomą paukščių ūkį ir meno muziejų kuris jau buvo uždarytas mums atvykus. Gal pažymėtina ir skaniai paruošto maisto valgykla, kurioje patarnautojos buvo neapsakomai vikrios ir per trumpą laiką sugebėjo pavalgydinti didelius būrius žmonių.

V. R.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

FASHION CARPETS
KILIMAI
LIETUVIŲ PREKYBA
3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

TELEVIZIJOS
Spelvotos ir paprastos. Radijai. Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

10% — 30% — 50% pigiau mokėtis apdraudus nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
Tel. GA 4-8654
3208 1/2 W. 95th Street

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Planuozė ir atkūjojame visų rūšių grindis
BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

LOANS, 3-14 Days
Venture capital, \$50,000 & up. Personal, \$5,000 & up.
MR. HARRELL — 626-2173

LIETUVOS ATSIMINIMAI
Radijo valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4290 S. Maplewood — Tel. 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių švėtimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

Perkaite „Draugą“, duokite j kitiems pasiakalyti.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 5 kamb. (2 mieg.) butas apyl. 71-os ir Mozart. 1-me aukšte. Naujai dekoruotas. Labai švarus. Tik suaugusiems. Skambinti po 5 val. vak. (angliškai) tel. 585-6481

REAL ESTATE

Kam mokėti aukštas nuomos mieste, kai galima pigiai gyventi kalme? Parduodamas 20 akry ūkis su 13 metų senumu namu—6 kamb. (3 miegami). Tik 500 dol. mokesčių metams. Virš 200 mylių į pietus nuo Chicago. Telrautis (angliškai) tel. 618-545-5123

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimas
BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6259 S. Kedzie Ave. — 778-2233

MISCELLANEOUS

THE FORTY YEARS OF DARKNESS
Parašė Dr. Juozas Valinora
Apie istorinius lietuvių kovos metus.
Į anglų kalbą išvertė Jozas Balvičius

Minkštai viršeliai. Kaina \$2.55
Si įdomi knyga gausama:
DRAUGE, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

JUOZAS NAKUTAVIČIUS
su Dana Summers-Striguaitė ir orkestras „LIETUVA“

DAINUOK IR ŠOK
Ateisiu, mergužele, ateisiu Sapnų pili. Krinta lapai. Myliu. Kur gimtinė mylima. Pirmosios gelės ir kitos dainos.
Kaina su pernešimu 13 dol
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

DARTURIME
Gera proga įsigyti dideles metaline bakčas (55 gal. metal drums) su patogiais dangčiais. Tik po \$60.00 ir ne daug turime. Patys pasiimkite.
Tel. — 585-8600

ISIGYKITE DABAR

Sekmadienio rytas — tai vienas paveikslas iš puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kuri ir XX amžiaus Madoną, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New York. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiai ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai prideda \$1.50 valstijos mokesčio.

VEDA KAZĖ BRAZDZIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio, 8:30—9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties 1450 AM bangą.
St. Petersburg: šeštadieniais, 12:30—1:00 val. p.p. iš WTIS stoties 1110 bangą.
Adresas: 2646 West 71st Street — Chicago, IL 60629. Telefonas: (312) 778-5374 arba 436-5035.

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu
10 DIENŲ LIETUVOJE
Liepos 24 Rugsėjo 4
pilni baltųjų lėlių. Matėme namą 170 metų senumo! Žmonės žuvažiauja pagal indėnų paprotį: pagauna tik tiek, kiek suvalgys. Ir čia pat kepa, skleisdami skanūs kvapus. Pravažiavom ir pro David Rice Atchison iškilmingai atrodančią statulą — jis buvo Amerikos prezidentas tik vieną dieną.
Pavažiavę mažais, jaukais keliukais, įėjome į didesnius plentus. Clevelandas dar toli, reikia skubėti. Prie Platte upės vėl matome potvynių pėdsakus ir daug nuostolių. Viename miestelyje besinant priešpiečių valgyti sutikome didžiųjų kelių saugotoją — policininką, su plačiabryle skrybėle taip, kaip iš filmų pasaulio paimtą atstovą — dailus vyras, gerokai virš šešių pėdų aukštumo — mums, kaip kitos valstijos svečiams,
VIENOS SAVAITĖS Rugsėjo 10
Vilniuje Spalio 2
Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Keliones lydimos patyrusių palydovų.
Mūsų įstagoje jūs gausite geriausią patarnavimą:
• sutvarkant dokumentus iškvietimams
• nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
• tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.
Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Teleks 06-986766 TOR
Keliavimui įstago registracijos numeris — 2159872
Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

Utenos gimnazijos VI-ji klasė 1930 m. su auklėtoju mokyt. Jonu Žiūiu. Viršuje trečias iš kairės stovi a. a. Vladas Prunskis.

KETVIRTIS ŠIMTMEČIO BE DR. VLADO PRUNSKIO

A. a. dr. Vladas Prunskis

Daugumos žmonių atminimas pasibaigia su jų fiziška mirtimi ar trumpai po jos, bet yra ir tokie, kurie, prasmingai gyvenę ir dirbę, prisimunami dar ilgus metus. Prie tokių priklauso ir prieš 25 metus (1959. VIII. 20) miręs a. a. dr. Vladas Prunskis.

Ir ne vien tik šeimos nariams jis prisimintinas. Šių eilučių autorių su velioniu riša šioji tokia giminystė, artima kaimynystė, ta pati mokykla, skautų organizacija, artima draugystė.

Velionis buvo gimęs 1912. IX. 29 Žvilbučiuose, Daugailių vls., trijų brolių ir dviejų seserų šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą, mokėsi Antalieptės vidurinėje mokykloje. Čia mudu 1926-1928 m., padėdami Rokiškyje skautavimo mokyklą perėjusio Juozo Prunskio, subūrėme beveik visus vidurinės mokyklos mokinius į skautų organizaciją. Priklausėme Rokiškio tautai, kurio adjutantu tada buvo Antanas Deksnys (dabar vyskupas). Darėme geruosius darbelius, išsklavome, rinkome senienas, sutelkėme bibliotekę. Kai mokyklos kapelionas kun. K. Žitkus padovanojo mums „pagyvenusio“ šapirografo juosta, redagavome — spausdinome „Žaliąją vėliavą“, kur mudu su velioniu Vladu rašėme.

1928 — 1932 m. tęsėme mokslą Utenos gimnazijoje. Ir vėl buvome toje pačioje klasėje. Vladas visada buvo stropus mokinis, draugiškas, geraširdis. 1932 m. rudenį įstojo į Vytauto Didžiojo u-o-o Medicinos fakultetą. Bestudijuodamas reikėsi kaip gabus studentas, pamėgo mediciną. Nebuvo svetimas jam ir organizacinis darbas — priklausė Ateitininkų organizacijai, buvo renkamas į valdybas. Baigęs Medicinos fakultetą, išlaikęs nustatytus egzaminus, dirbo Utenos ligoninėje. Kartu buvo ir gimnazijos gydytojas.

Bolševikų okupacija skaudžiai palietė Žvilbučių Prunskių šeimą. Bolševikai suėmė ir išvežė į Sibirą Vladą tėvą su motina, keturis dėdes ir keletą kitų artimųjų. Ten mirė Vladas tėvelis, jo brolis kun. Petras ir kiti artimieji.

1944 m. Vladas pasitraukė į Vokietiją. Čia dirbo ligoninėje, gilino studijas, lankė ir baigė tropikinės medicinos kursus. 1945 m. sukūrė šeimą su vilniete (tverčiške) dr. Albina Pundyte. 1949 m. Prunskiai atvyko į Chicago, kur jau gyveno 1940 metais čia atsirašęs brolis kun. Juozas. Vladas su žmona kurį laiką dirbo internais, gilino studijas, išlaikė valstybinius egzaminus ir abudu gavo praktikos teises. Vladas atidarė savo kabinetą Bridgeporte, kartu buvo stambios „Nabisco“ įmonės gydytojas, aptarnavo uni-jų narius dr. Simmons klinikoje. Buvo pareigingas, paslaugus gydytojas, savo viršinių ir pacientų aukštai vertinamas.

Bet sunki liga buvo negailėstinga ir gydytojui Vladui. Sunkiai susirgusį ir jau beviltišką ligonį su dideliu atsidavimu slaugė jo žmona Albina, seserys dr. Ona Garūnienė, Anelė, brolienė Vanda ir kiti artimieji. Pagostū ligonį buvo labai sunku, nes jis pats, būdamas gydytojas, žinojo kas jo laukia. Ir sulaukė A. a. Vladas mirė 1959. VIII. 21. ir buvo palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse. Kai po keleto mėnesių išokup. Lietuvos atvyko jo motina Ona Prunskienė, Sibiro kalnė, savo sūnaus gyvo jau neberado. Motina ir sūnus gyvenimo kelionėje apsilenkė...

Mirdamas prašė savo žmoną ir artimuosius rūpintis pasilikusiais mažamečiais vaikais. Čia labai didelė ir atsakinga našta teko dr. Albinai. Sunkiai, įtemptai, ilgus valandas dirbdama savo kabinete ir ligoninėse, lankydamą ligonius ir juos gydydamą, ji nepalūžo. Tai rodo ir šie faktai: VIII. 12 minint a.

Worcester, Mass.

TRUMPOS ŽINIOS

Organizuojamas autobusas į vyskupo Pauliaus Baltakio konsekracijos iškilmes, kurios vyks Portlande-Maine rugsėjo 14 d. Registruotis klebonijose: Šv. Kazimiero parapijos tel. 754-5142 ir Aušros Vartų parapijos — 752-1825.

Jonui Statkui išleistas liepos 29 Maironio parko patalpose surengė jo tėvas J. Statkus ir seserys Birutė ir Danutė. Jonas šiais metais baigė Švento Vardo aukštesniąją mokyklą ir rugpjūčio mėnesį išvyko į JAV marinų dalinį. Vaisėse dalyvavo Statkų šeimos draugai ir giminės, Jono krikšto tėvai Butkai iš N.Y., Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC, asistentas kun. B. Uždavinis, MIC. Gaila, kad šioje puotoje nedalyvavo Jono Nulidime paliko penkias mamytę, kuri prieš 3 metus dukteris ir tris sūnus, iš kurių atostogaujant Nantucket Beach žuvo Atlanto bangose. Kudirkos šaulių kuopai.

a. Vlado mirties 25 m. sukaktį, į velionio minėjimą susirinko Prunskių giminėlė, artimieji, kolegos gydytojai, iš viso apie 80 asmenų. Atvyko iš Colorado valstijos ten besipraktikuojąs sūnus dr. Jonas, duklė dr. Teresė Kazlauskienė su vyru ir 5 dukrelėmis, duklė Marytė su savo vyru dr. Coleman ir dukrelė Alina, velionio seserys Angelė, dr. Ona su vyru dr. A. Garūnu, brojis Jonas Prunskis su žmona Vanda ir kiti artimieji. Atvyko ir garbės viešnia — Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė.

Šv. Mišias už velionio sielą Šv. Sompforosos parapijos bažnyčioje atnašavo ir jautrų pamokslą apie savo brolių sakė kun. Juozas Prunskis. Šv. Mišių skaitymus bei patarnavimus prie altoriaus atliko sūnus dr. Jonas, dukterys drs. Teresė, Marija, dukraitės Asta, Alina. Visi kalbėjo — skaitė pasigėrėtinai gera lietuvių kalba. Tai didelis dr. Albinos nuopelnas. Solistė Dana Stankaitytė, vargonais akompanuojant seselė Teresė, pagiedojo keletą religinių giesmių, o visi susirinkusieji šv. Mišias užbaigė giesme Marija, Marija.

Velionio a. a. Vlado prisiminimo iškilmės buvo baigtos draugiška vakariene Lietuvių Tautiniuose namuose. Čia susirinkę giminės bei artimieji, kuriems ir po 25 metų mirusiojo artimumas buvo gyvas, prisiminė jį malda ir gerais žodžiais. Visi nuširdžiai įvertino velionio našlę dr. Albiną, kuri viena pasilikusi sugebėjo vykdyti velionio vyro testamentą — išleisti ir aukštusius mokslus visus tris vaikus. Prunskių šeimos vardu susirinkusiems padėkojo dr. Vlado sūnus dr. Jonas. Bronius Kviklys

Dainava, MI

MOKYTOJŲ VAKARINĖS PROGRAMOS DAINAVOJE

Mokytojų studijų savaitės vakarinės programos pasižymėjo originalumu, geru ir skoningu pravedimu. Gražų išpūdį paliko jaunosios Udrių šeimos talentų vakaras, šv. Kazimiero minėjimo montažas, tautinio susikauptimo vakaras su procesija prie kryžių, prasmingomis maldomis ir vainiku su degančiom žvakutėmis nuleidimu į ežerą. Inscenizacijos prie laužo įtraukė žiūrovus į bendrą programą. Vakariinių programų vadovės Vilijos Nasvytės darba labai gerai įvertino stovyklavę mokytojai, pasidžiaugdami jos gabumais, uolumu ir originalumu. Deja, užbaigtųjų vakare stovyklos pareigūnų vadovės pareigose Vilijos jau nebematėme.

Užbaigtųjų arba atsiveikimo vakarą pravedė muzikas Stasys Slizys. Tačiau jis buvo chorvedys, akompaniatorius, vakaro meno vadovas ir pranešėjas. Pradedamas programą jis paminėjo Švietimo tarybos pirmininko Jono Kavaliūno mintį: „Lietuviai mokytojai, įsižiebę tėvynės meilės ugnį Lietuvoje, per Atlantą atnešė ją į Amerikos ir Kanados miestus ir miestelius, kad perduotų ją jaunesnėms kartoms, o šios, lyg estafetėje, vėl kitoms kartoms, kad ji neužgestų, o pasklistų po visą kraštą ir išsiliepsnotų jaunoje lietuvių širdyse“.

Netrukus iš jų jaunų širdelių išgirdome: „Labas vakaras tėveliai... Žaidžiam ir dainuojam“. Nuskambėjo dainelė, kaip du gaideliai baltas žirnius kule, kaip reikia teisingai skaityti, o deklamacijoje „Lietuva“ priminė, kaip tėtis gyveno prie Nemuno krantų. Per tris dienas šį stovyklos „vaikų darželį“ puikiai parengė Rūta Juskenė. Jauniausia (3 metų) programos atlikėja, atlikusi nelengvą „aktorės“ darbą, tuojau atbėgo pas močiutę atsiimti savo pieno buteliuko...

Visų lauktas Detroito Mote-rų vokalinis kvartetas, kurį sudaro Birutė Januškenė, Česlova Plūrienė, Natalija Slizienė ir Aldona Tamulionienė, vadovaujant Stasiui Sliziui, padainavo penkias dainas: I dainą aš jausiu,

muzika Ž. Venskaus, Ar tu meni? — muzika A. Raudonikio, Sugrįžt negalim — muz. S. Slizio, Už jūrų kalnų (iš operos Dana) — muz. J. Gaidelio ir Laisvės Vasaris (kantatos IV dalis) muz. B. Budriūno. Publikai prašant kvartetas dar padainavo iš operos „Hoffmano pasakos“ O naktuze... Kvartetas turi gerus balsus, puikiai susidainavęs ir nuolat tobulindamasis pasiekęs aukšto meninio lygio. Tad nenuostabu, kad yra kviečiamas į kitas lietuvių kolonijas.

Prieš atėinant chorui, Regina Stakauskienė padėklamavo „Per amžius plauks, skambės“, skirtą kompozitoriui Juozui Stroliaui, o jaunuolis Darius Juška paskambino muz. L. Beethoveno sonatos I dalį Allegro. Mokytojų studijų savaitės choras, talkininkaujant moterų vokaliniam kvartetui, vadovaujamas Stasio Slizio, padainavo: Saulėlydis tėviškėje — muz. B. Gorbulskio, Dainavos Tango — muz. S. Slizio, Requiems mano draugams — muz. G. Gudauskienės, kur solo atliko Tadas Rūta, maloniai nuteikęs klausytojus gražiu balsu ir Tėviškė Namų kantatos I dalį — muz. B. Budriūno.

Pasibaigus dainoms, gėrėjomės tautiniais šokiais. Jadvygos Matulaitienės išminkinti šokėjai atliko klumpakojį, vakaruškas ir noriu miego. Akordeonu grojo Nida Pemkutė. Šoko basi, nes ne visi turėjo tinkamus batus. Šoko į studijų savaitę atvykę jaunuoliai iš Argentinos ir Brazilijos. Tai Walter Munos, Oktavijus Rutkauskas ir Roxana Papečkaitė.

Į šį vakarą atsilankė nemažai svečių iš Detroito ir apylinkių. Mokytojai pakvietė visus pabendrauti ir pasivaikinti parengtais užkandžiais. Oficiali vakaro programa buvo baigta Švietimo tarybos pirmininko Jono Kavaliūno trumpu ir santūriai žodžiu. Publikos tarpe buvo matyti LB JAV Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė.

Mokytojų studijų stovykloje dalyvavo trys kunigai: stovyklos kapelionas prel. dr. Petras Celiešius, kun. Petras Daugintis ir kun. Juozas Vaišnys. Stovyklautojai džiaugėsi gražia aplinka, geru oru ir skaniu maistu — tai ūkio vadovo Broniaus Krokio ir šeiminių nuopelnas.

UŽSISAKYKITE „DRAUGO“ PLATINIMŲ KNYGŲ

KATALOGĄ,

kuris su persiuntimu kainuoja tik vienas (\$1.00) doleris

Kataloge rasite didelį įvairių knygų pasirinkimą, kurio išleistas laisvame pasaulyje. Užsakymus siųskite:

„DRAUGAS“, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

DR. ANTANAS KUCAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORÉ

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarno arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir visuomeninę veiklą ir apie nugalėtą kliūtis kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintojo pasakojimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti šv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais. Kaina su persiuntimu \$6.50. Užsakymus siųskite:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

ZIBURĖLIS — STOVYKOS LAIKRAŠTĖLIS

Mokytojo Leonardo Eimanto iš Kanados redaguotas „Ziburėlis“ atrodo patraukliai. Jame dauguma rašiusiųjų savo mintis stengėsi išreikšti trumpai ir tiksliai. Toks išpūdis susidaro skaitant Juozo Masilionio, Jono Kavaliūno, prel. dr. Petro Celiešiaus, Aušros Jasaitytės, A. Rūgytės, Br. Keturakio ir kitų straipsnius. Klausimai sau pačiam primena sąžinės sąskaitą ir verčia susimąstyti. Įdomūs penki klausimai ir atsakymai studijų savaitės temomis. Br. Krokys įdomiai rašo apie močiutės mokyklą, o Stasys Slizys apie rimtosios ir pramoginės muzikos žanrus.

Yra poezijos ir jaunimo rašinėlių. Paskaitų ištraukos ir taiklūs klausimai linksmai nuteikti skaitytojui gana vyksiai parinkti. „Ziburėlis“ yra darbingos mokytojų studijų savaitės realus atspindys.

DAINAVOS TARYBOS POSĖDIS

Išrinkus naujus tarybos narius, reikia išrinkti naują Dainavos tarybos pirmininką, vietoje pasitraukusio dr. Romualdo Kriaučiūno. Rugpjūčio 26 d. 12 val. Detroito Kultūros Židinio prie Dievo Apaizdos parapijos patalpose yra šaukiamas Dainavos tarybos narių posėdis.

Stasys Garliuškas

Lietuvos Kariuomenės kūrėjui - savanoriui

A. + A. MATUI KLINKAI

mirus, jo SESERIAI, DUKTERIMS, jų ŠEIMOMS, draugams ir pažįstamiems nuosirdžią užuojautą reiškia

L. K. KŪREJŲ - SAVANORIŲ SĄJUNGOS CHICAGOS SKYR. VALDYBA ir NARIAI

A. + A.

ALEXANDRAI NOREIKIENEI

Lietuvoje mirus, dukrai IRENAI ir žentui MECUI SILKAIČIAMS, anūkams RAIMUNDUI ir EDMUNDUI su ŠEIMOMIS reiškia nuosirdžią užuojautą.

AGOTA IR KAZYS DOMARKAI RŪTA IR VIKTORAS PAUPERAI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Skaitykite ir platinkite dienraštį „Draugas“.

APLINK MUS

x Šv. Kazimiero kongreso išvakarėse — rugpiūčio 29 ir 30 d. įvyks laisvojo pasaulio lietuvių kunigų suvažiavimas Toronto „Royal York“ viešbutyje. Jame bus svarstomi sielovados klausimai ir paminėta JAV Kunigų vienybės 75-rių metų sukaktis.

x I Marquette Parko liuanistinę mokyklą ir ansamblį registracija bus rugpiūčio 29 d., trečiadienį, ir rugpiūčio 30 d., ketvirtadienį, tarp 12 ir 2 val. 106 kambaryje Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokykloje. Į ansamblį gali registruotis ir tie vaikai, kurie Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos nelanko.

x Aleksandras Atutis iš Pleasant Hill, Calif. mokėdamas kitą sąskaitą, atsiuntė „Draugui“ 10 dol. aukų ir iškarpa iš „Contra Costa Times“ laikraščio, kur Patrick Buchanan, „Chicago Tribune“ kolumnistas, rašo apie Lietuvą. Už auką ir laikraščio iškarpa dėkojame.

x Kazimieras Mereckas yra atvykęs iš Floridos ir šiuo metu lanko savo pažįstamus ir draugus Chicagoje. Jis yra apsistojęs pas inž. Joną Abraitį ir žada čia pasilikti porą savaitių.

x Marcelė ir Kostas Arai, anksčiau gyvenę Cicero, o dabar St. Petersburge, Fla., buvo atvykę į Rūtos Kontūtės ir Edmondo Saliklio vestuves ir pasiliko kuriam laikui aplankyti savo draugus ir pažįstamus. M. ir K. Arai, lydimi G. ir J. Končiū, aplankė „Draugą“ ir įsigijo naujų plokštelių ir kitų suvenyrų.

x Loretto ligoninės šeimininkės centre, 6005 W. Cermak Rd., Cicero „Vasaros sveikatos mugėje“, Cicero bendruomenės apie 70 narių pasitikrino sveikatą. Ypač patikrino kraujo spaudimą ir mažakraujystę. Cicero gyventojai labai dėkingi Loretto ligoninei, kad ji sudarė galimumus sveikatą patikrinti ir lengvai sužinoti savo trūkumus.

x Pasaulio Lietuvių Katalikų Kongresas įvyks rugsėjo 1 — 2 dienomis Toronte. Lietuvių Katalikų federacija renka aukas kongresui paremti. Aukos nurašomos nuo mokesčių. Aukas galima siųsti: Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijai, 4545 W. 63rd. St., Chicago, Ill. 60629.

(pr.).

x Chicagos Lietuvių Žuvautojų Medziotojų klubas rengia gegužinę, rugpiūčio 26 d., 2 val. popiet. Vyčių salėje, 2455 W. 47 St. Gros Evaldo Knoll orkestras. Veiks virtuvė ir baras. Visuomenė kviečiama atsilankyti.

(pr.).

x Žiburėlio Montessori mokyklai reikalinga mokytojos padėjėja tris dienas savaitėje, rytais. Pageidaujama rami moteris, kuri mėgsta užsiimti su mažamečiais vaikais. Amžius nesvarbu. Skambint tel. 239-2179.

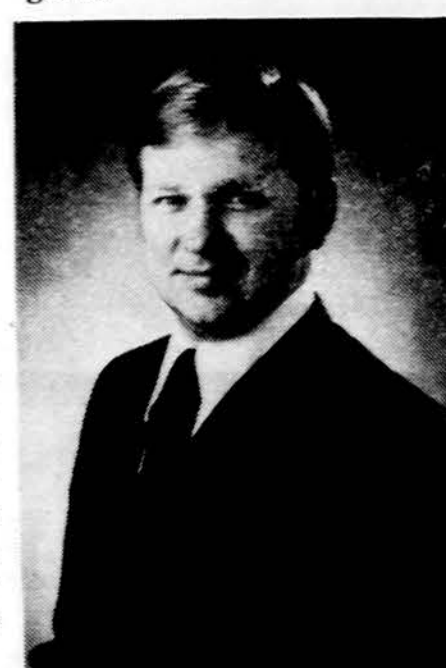
(sk.).

x Nekalto Prasidėjimo parapijos mokykloje, Brighton Parke mokslo metai prasidės rugpiūčio 29 d., trečiadienį. Pamokos tą dieną prasidės 8:30 val. Mokestį už du mėnesius reikia sumokėti iki rugpiūčio 26 d. Mokyklos vedėja šiemet bus ses. Mary de Sales.

x Redaktorė Irena Riegenė vienai savaitei išėjo poilsio. Į redakciją grįš rugpiūčio 27 d.

x Violeta Kelertienė praejusią savaitę sėkmingai apgynė daktarą iš lyginamosios literatūros Wisconsin universitete. Tezės gynyboje dalyvavo ir Ohio univ. prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, kadangi V. Kelertienės disertacija apėmė ir lietuvių literatūros klausimus. Šį rudenį naujoji daktarė pradės kartu su dr. Bronium Vaskeľiu (katedros vedėju) dėstyti liuanistiną Illinois universitete.

x Ingrida ir Romas Bubliali, Clevelando liuanistinės visuomenės veikėjai, Ingrida Bublialienė LB Kultūros tarybos pirmininkė, išvyko į kelionę laivu po Karibų jūros salas. Iš Santa Lucia salos jie atsiuntė sveikinimus „Draugui“ redakcijai ir savo draugams.

x Jurgis J. Butvilas, buvęs vyresnysis viceprezidentas, išrinktas egzektivių prezidentu National Boulevard banko, esančio Chicagoje. Prezidentu išrinktas Richard Schroeder. J. Butvilas pareigas perima nuo rugsėjo 1 d. Jis šiame banke dirba kaip vyresnysis viceprezidentas nuo 1980 metų. Jis yra baigęs jūrinių akademiją Annapolyje, Md., ir baigęs magistrų laipsniu Illinois Institute of Technology. Gyvena su žmona ir trimis vaikais Westmont, Ill.

x Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Parke piknikas — gegužinė bus rugpiūčio 26 d., sekmadienį, nuo 1 iki 5 val. p. p. parapijos patalpose ir kieme. Gegužinė bus šeimyninio pobūdžio — bus valgių, gėrimų ir parapičių, bei kitų pabendravimas. Visi kviečiami gegužinėje dalyvauti ir paremti parapijos reikalus.

x Vienos savaitės kelionė į Lietuvą — Spalio 7 — 16 d. Kaina iš Chicagos — 1350.00 dol., iš Bostono — 1140.00 dol. Skubėkite registruotis pas American Travel Service Bureau, 9727 South Western Avenue, Chicago, Illinois 60643. Tel. (1 — 312) 238-9787.

(sk.).

x Lietuvių Katalikų federacija organizuoja kelionę į Lietuvą Katalikų kongresą Toronte, Kanadoje. Autobusai išvyks rugpiūčio 31 d., penktadienį, 8 val. ryto iš Cicero, Brighton Parko ir Marquette Parko liuanistinių parapijų. Iš Toronto grįš rugsėjo 3 d., pirmadienio vakare. Kelionės kaina tik 60 dolerių. Registruotis galima Balfo būstinėje, 2558 W. 69th St., tel. 776-7582.

(sk.).

Sol. Algis Grigas įdainuoja Vak. Vokietijoje plokštelę su Philharmonia Hungarica. Diriguoja muz. Alvydas Vasaitis.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JONO TALANDŽIO DIENA

Rugpiūčio 12 d. brolių Skripkų sodyboje Lackport, Ill., suruošoji Jono Talandžio, kandidato į Metropolitan Sanitary District komisierius, diena buvo tikrai sėkminga. Dalyvavo arti 500 asmenų, jų tarpe ir įvairūs politiniai pareigūnai bei kandidatai rinkimams į politinius postus. Išvyką organizavo ir pravedė Lietuvių Respublikonų Illinois lygos valdyba ir Jono Talandžio rinkiminis komitetas. Išvykos programai vadovavo ir pravedė Liet. Resp. Ill. lygos pirm. Pranas Jurkus ir Danguolė Valentienė.

x Mirgos Rimavičiūtės užsakai prieš moterystės sakramento priėmimą su Scott Bushbacher eina Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke.

x Vytautas Januškis, Lietuvių Kultūros centro Chicago premiestuose lėšų telkimo komisijos narys, nupirko šimtą Lietuvių Kultūros centro akcijų, kurios sudarys pradžią šio centro kūrimui.

x Aldonas Jakubauskaitės užsakai prieš santuoką su Daniel Schot eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke.

x Šv. Kazimiero minėjimas ir katalikų kongresas Toronte, Kanadoje, bus rugsėjo 1 ir 2 dienomis. Lietuvių Katalikų federacijos centro valdyba rūpinasi kuo daugiau žmonių iš Chicagos nuvežti, dėlto sudaro ekskursiją autobusais. Autobusais kelionę galima jau dabar užsisakyti, paskambinant į Balfo būstinę tel. 776-7582, adresas: 2558 W. 69 St., Chicago.

x Birutė Šadauskienė savo neseniai mirusio vyro Aniceto atminimui paaukojo didesnę sumą Vasario 16 gimnazijai išlaikyti.

x XI-asis liuanistikos seminaras, surengtas PLJS Ryšių centro, sėkmingai praėjo tėvų jėzuitų rekolekcijų namuose prie Clinton, Ohio Šiuose dviejų savaičių liuanistikos kursuose labai intensyviai darbavosi 17 kursantų ir 8 lektoriai.

x Šv. Kryžiaus ligoninėje kursą apie cholesterolį duos diplomuota dietistė Nancy Burrell rugsėjo 18 d., antradienį, nuo 7 iki 9 val. vak. Daugelis klaidingai saugojasi ar netinkamu maistu paduoga cholesterolio kiekį ir sudaro pavojų širdies atakoms. Norintieji šiam kurse dalyvauti, turi iš anksto registruotis tel. 471-5656 nuo pirmadienio iki penktadienio 8-4:30 val.

naitė. Popietės dalyviai turėjo puikią progą ne tik išgirsti, bet ir asmeniškai pabendrauti su nuoširdžiu lietuvių draugu, buvusiu kongreso atstovu Ed. Derwinski, Illinois seimelio atstove Judy Barr Topinka, kandidatu į Cook apskrities prokurorą Richard Brzezcek, Illinois gubernatoriaus atstove Tillie Jakubowski ir kitais. Programoje kalbant teko išgirsti ir Liet. Respublikonų federacijos pirm. Anatolijū Milūną, o taip pat ir kandidatą Joną Talandį. Susipažinta ir su nuoširdžiais ir svetingais sodybos šeiminkais Vladu ir Kazimieru Skripkais. Rengėjai, įvertindami brolių Skripkų svetingumą, išreiškė jiems viešą padėką ir įteikė kuklias dovanėles. Išvykos dalyviams ir šiemet linksmo profesionalus maigikas Ted Trasko. Atsilankę vaikai buvo apdovanoti balonais ir smulkios dovanėlėmis, o suaugusiems buvo vertingų dovanų laimėjimai. Dovanų sutelkimo ir paskirstymo rūpinosi Vilhelmina ir Edvardas Lapai, talkino Dana Gerštikiene, o bilietelius platino Regina Andrijauskienė ir Aldona Kaminskienė.

Rengėjai iš anksto viską buvo gerai paruošę, tad dalyviai neskubėjo namo, o popietę maloniai bendraudami leido susėdėti prie po šakotom obehim susstatytų, baltom staltiesėm užstatytų stalų. Talkininkai Modestas Jakaitis, Juozas

Šulaitis, Dalia Dundzilienė ir Bronius Juodelis gerokai pasidarbavo, iki visus aprūpino valgyklos ir baro kuponėliais. Ir nenustabu, nes maistas buvo gausiai ir skaniai paruoštas profesionalės kulinarės Vidos Talandytės, talkiniant Gražinai Talandienei, geroms virėjomis ir vikrioms patarnautojomis. Prie vaišių lietuviška duona ir gardžiais kepsniais prisidėjo ir Anų „Baltic“ kepykla. Su nemažesniu pasisekimu veikė ir Jono Talandžio, jr., vadovaujamas gėrimų baras.

Gera buvo pastebėti ir išvykos darbus įsijungusių jaunių — Vytenis Milūnas su žmona, Saulius Gierštikas ir kiti gusiai talkino Kazimui Balčiūniui automobilių pastatyme, rinkiminis literatūros dalinime, sodybos įvažiavimo papuošime ir kituose darbuose.

Saulėi leidžiantis svečiai pradėjo skirstytis, kandidatui Jonui Talandžiui linkėdami sėkmės ir žadėdami įvairiopa pagalbą jo rinkiminėje pastangose. Šis buvo platesnis Jono Talandžio susitikimas su lietuviams balsuotojais. Savo rinkimine akcija Jonas Talandis plačiai reikišias įvairiataučių amerikiečių visuomenėje, kur jis gauna paramos ne tik respublikonų, bet ir demokratų tarpe. Lietuvis tuo labiau turėtų vienintis ir paremti ir talkinti lietuviui kandidatui.

I. R.

Jonas Talandis, kandidatas į Metropolitan Sanitary District.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESĖ

— A. a. kun. Jurgis Truškauskas, Šv. Juozapo parapijos klebonas Duryea, Pa., mirė liepos mėn. įpusėjus ir buvo toj parapijoj palaidotas. Velionis gimė 1922 m. balandžio 25 d. Baigė marjonų vėdamą Marianapolio kolegiją Thompsono, Conn. Išventintas kunigu Scrantono vyskupo 1949 m. birželio 4 d.

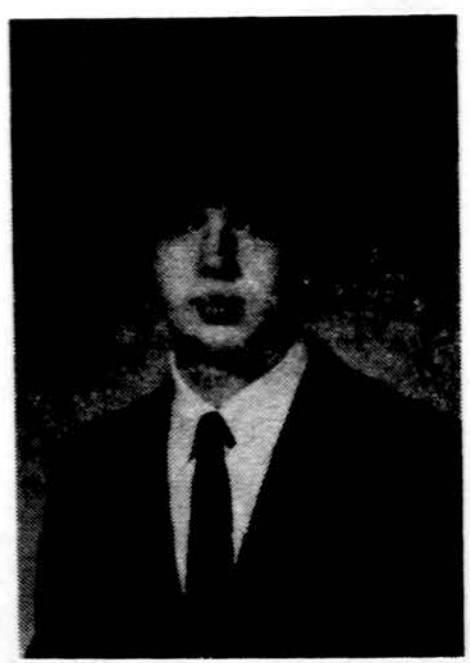
— Dail. Daina Jurkutė dailės studijų reikalais išvyko dviem savaitėms į Italiją, kur žada aplankyti Florenciją, Veneciją, Milaną ir kitas vietas, susipažinti su daile ir senuoju menu tų miestų muziejuose.

— Kęstutis Čerkeliūnas, dirbąs Miunchene, Vokietijoje, buvo atvykęs pas šeimą į Long Island, N. Y. Pabuvęs šiek tiek su šeimai ir paatostogavęs, jis jau išvyko atgal į pareigas.

— A. a. Kazys Buragas, 79 metų amžiaus, liepos 28 d. mirė Richmond Hill, N. Y. Iš Apreiškimo parapijos bažnyčios po pamaldų liepos 30 d. buvo palaidotas Cypress Hills kapinėse. Liko dukra Roma Šidlauskienė, sūnus Renius ir du anūkai.

— Fantomimikas Paulius Rajeckas, kuris yra su savo menu pasirodęs ir Chicagoje, šiuo metu yra išvykęs į Angliją, kur Skotijos Edinburge dalyvaus pasauliniame festivalyje. Lietuvių jaunimo kviečiamas vėliau vyks į Londoną, kur atliks specialią programą teatre.

— Arūnas Cesonis birželio 4 d. baigė Massachusetts Institute of Technology Bostone, gaudamas bakalauro diplomą iš civilinės inžinerijos. Tėvams kilnojantis į įvairias vietas, Arūnas turėjo progos lankyti liuanistines mokyklas Grand Rapids ir Philadelphiajos lietuvių kolonijose. Priklausė skautams ir ateitininkams, o su Philadelphiajos šokių grupe „Aušrinė“ dalyvavo VI-ojo Tautinių šokių šventėje. Šią vasarą su New Yorko „Tryptiniu“ šoko Clevelande. Studentaudamas Arūnas plačiai reikišė MIT universitetu socialinėje aplinkoje, už tai buvo apdovanotas William L. Stewart žymeniu, kuris kas metai yra suteikiamas paskutinio kurso studentui „už išskirtinį inšą MIT gyvenime“. Tarp įvairių įsipareigojimų pažymėtini buvo vadovavimas MIT Urban Action, direktorius NCAA Big Brother Program, vicepirmininkas Sigma Phi Epsilon Fraternity ir įtraukiamas į Who's Who ir American Colleges and Universities. Taip pat buvo išrinktas į Board of Trustees — Community Service Fund. Rugpiūčio pradžioje Arūnas persikėlė į Rochesterį, kur pradėjo dirbti savo srityje. Ateityje planuoja tęsti studijas Rochesterio universitete ir taip pat įsijungti į lietuvių jaunimo veiklą.

— Algimantas Česonius birželio 23 d. baigė Ramsey gimnaziją, Ramsey, N. J., su aukščiausiais pažymiais (Highest Honor). Už gabumą moksle ir moksleivių veiklą Algimantui buvo paskirta General Electric fundacijos stipendija. Išskirtinai paskutinius pusantrų metų, Algimantas užaugo Philadelphiajos apylinkėse. Ten baigė V. Krėvės liuanistinę mokyklą, buvo skautas ir aktyviai reikišėsi ateitininkuose. Taip pat priklausė tautinių šokių grupei „Aušrinė“ ir buvo VI-tos šokie šventės dalyvis. Šį rudenį Delaware universitete Algimantas pradės studijuoti kompiuterių mokslą ir mechaninę inžineriją. Yra pakviestas į šio instituto vadinamą „Honors programą“ ir universitetas jį jau atžymėjo „Alison Scholar“ vardu.

— Albina ir Vladas Balsai, ilgai gyvenę Doughlastone, N. Y., išsikėlė nuolatiniame apsigyvenimui į St. Petersburgą, Fla. Ten jie įsigijo namus ir gyvena.

ZURNALISTIKOS PREMIJOS

Zurnalistikos premijos buvo pradėtos duoti 1972 m. Jas yra gavę: prof. J. Brazaitis, prof. J. Eretas, Vl. Būtenas, Pr. Gaidamavičius, Br. Kviklysis, J. Vaišnyns, prel. V. Mincevičius, radijo valandėlių vedėjas V. Bakūnas, Aldona Daukienė, P. Višcinis. Nuo 1979 m. premijos per „Ateities“ žurnalą buvo duodamos jauniems laikraštininkams, per Liet. Bendruomenę — laikraščių platintojams Australijoje ir P. Amerikoje, per Altą bendradarbiaujantiems anglų kalbos spaudoje (jas gavo prof. S. Vardys, G. Damušytė, A. Ryan); premija apdovanojama vaikų skrybiaus red. „Drauge“ J. Plačas ir paremta Eglutė. Visų šių premijų mecenatas kun. J. Prunskis per 13 metų tam reikalui paaukojo 13,375 dol. Šiemet rugsėjo pabaigoje žurnalistikos premiją skirs „Draugas“ — 1000 dol. Mecenatas kun. J. Prunskis.

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Seštadienis ir vakarais pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Seštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS (Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

ARAS
Dengiamie ir taisomie visų rūšių STOGUS.
Su aukštu patyrimu esančių apdraustu. Pats prižiūri darbą.
ARVDAS KIELA
737-1717